

CONTRIBUȚIA LOCUITORILOR ORAȘULUI FĂGĂRAȘ LA FONDUL JERTFELOR LINIEI DEMARCAȚIONALE (1919)*

Vasile MĂRCULEȚ¹
Alexandru BUCUR²

THE CONTRIBUTION OF THE INHABITANTS OF THE CITY OF FĂGĂRAȘ TO THE BORDER LINE VICTIM'S FUND (1919)

ABSTRACT

*Oltul newspaper, no. 46 of June 24, 1919 and no. 54 of July 22 recorded a number of 71 donations made by the inhabitants of Făgăraș to the Sacrifice Fund of the Demarcation Line. The sum donated amounted to 2.045 crowns. Of the 71 donations, 54, totaling 1.425 crowns, belonged to the Romanian ethnic group, and 17 to the inhabitants of other ethnic groups. Of the 17 donations, eight donations (395 crowns) were made by the Saxons, four donations (100 crowns) were made by Hungarians, four donations (75 crowns) were made by Jews, and one donation (50 crowns), was made by an Italian. It is very possible that the number and total amount of donations made by the inhabitants of Făgăraș were higher. The Romanian Telegraph newspaper registers between May 24 and July 1 collections of the inhabitants of Făgăraș in a total amount of 2.386 crowns. The donation of 1.647 crowns, attributed by the newspaper *Renașterea Română* to the Townhall of Făgăraș, remains debatable because the newspaper *Telegraful Român* attributes it to the Townhall of Sibiu.*

Keywords: Făgăraș, the Border Line Victim's Fund, *Oltul* newspaper, Romanians, Saxons, Hungarians, Jews, Italian.

Unirea Transilvaniei cu România, proclamată de marea adunare a națiunii române, desfășurată la 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia, a determinat o puternică efervescență națională în rândul tuturor locuitorilor români ai provinciei. Pe plan extern, actul de la Alba Iulia, recunoscut de Puterile Aliate, a fost puternic contestat de statul maghiar, care a recurs inclusiv la folosirea forței armate pentru împiedicarea lui.

Constituirea și funcționarea *Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale*³. Oprirea ofensivei armatei române, în urma dispozițiilor Comandamentului aliat, a încurajat forțele maghiare să reia acțiunile antiromânești, încălcând cu bunăștiință hotărârile internaționale. Profitând de oprirea ofensivei armatei române în Transilvania, forțele armate ale Ungariei au ocupat întinse regiuni din vestul provinciei, situate în zona liniei de demarcație stabilită de Aliați. Scopul acestor acțiuni este clar semnalat

* Informațiile provenite din ziarul „Oltul”, necesare realizării prezentului studiu, au fost obținute de autori cu concursul d-lui dr. Constantin Băjenaru, căruia îi aduc sincerele lor mulțumiri.

¹ Profesor, doctor în istorie, Colegiul Tehnic „Mediensis”, Mediaș;
e-mail: vasilemarculet@gmail.com.

² Col.(r), doctor în istorie, Sibiu; e-mail: albucur61@gmail.com.

³ Prezentul subcapitol se regăsește în forme ușor modificate, ca parte introductivă, la toate studiile consacrate „Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale” publicate de autori.

de Constantin Kirițescu, care consemna că „recâștigarea Ardealului este acum obiectivul principal al eforturilor lor”⁴.

Regimul de ocupație a avut un pronunțat caracter antiromânesc. El a supus populația românească unor violențe și abuzuri greu de imaginat⁵. Presa românească a vremii, din Transilvania îndeosebi, a semnalat, de altfel, atrocitățile la care au fost supuși locuitorii români, indiferent de statutul lor social⁶.

În aceste momente dificile, solidaritatea românilor de pretutindeni avea să se manifeste cu pregnanță. În sprijinul fraților lor din zona linei de demarcație, năpăstuiți de ocupanții unguri, locuitorii din restul provinciei au venit atât prin strângerea de fonduri în bani, cât și prin donații de bunuri materiale și de produse alimentare.

Inițiativa colectării de fonduri bănești și de ajutoare materiale în scopul ajutorării românilor din zona linei de demarcație, supuși represiei maghiare, a revenit femeilor române din Sibiu și din împrejurimi. În adunarea Reuniunii Femeilor Române din Sibiu din 18 martie 1919, acestea au decis înființarea „Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale”. Scopul fondului, care urma să se constituie din „colecte, chete, daruri ori alte ofrande de la locuitorii întregii țări românești, precum și de la oficii publice, bisericești, institute particulare și de umanitate”, era acela de a veni în ajutorul victimelor violențelor maghiare⁷.

Administrarea fondului era încredințată Institutului financiar și de credit (Banca) Albina din Sibiu, către care trebuiau trimise „direct toate ofrandele”, distribuirea ajutoarelor urmând a se realiza „prin Comitetul Executiv cu ajutorul organelor ce va afla de cuviință”, iar termenul final de încheiere a strângerii contribuțiilor era fixat pentru 1 mai 1919⁸. Însă, așa cum informațiile o vor arăta, această dată avea să fie prelungită ulterior, fără a mai fi stabilită una finală.

Acceptarea de către Banca Albina a solicitării adresate în acest sens de Catinca Bârseanu, președinta Reuniunii Femeilor Române din Sibiu, este confirmată de un proces verbal încheiat în ședința VIII din 25 martie 1919, la care au participat factorii de decizie ai instituției: Ilie Beu (președinte), Iosif Lissai (referent), Ioan Vătășan (notar), Andrei Bârseanu, Vasile Bologna, Ioan I. Lapedatu, Ioan Lupaș, Gavril Precup, Ioan Stroia (membri) și Octavian Russu (juristconsult)⁹. Cu privire la solicitarea făcută de Comitetul Executiv al Reuniunii Femeilor Române din Sibiu, prin glasul președintei sale, în procesul verbal se precizează: „Doamna Catinca Bârseanu în numele Comitetului Executiv al femeilor române din Sibiu și jur cere ca

⁴ Constantin Kirițescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919*, vol. II, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 417.

⁵ Dumitru Preda, Vasile Alexandrescu, Costică Prodan, *În apărarea României Mari. Campania armatei române din 1918-1919*, București, Editura Enciclopedică, 1994, p. 162-163; C-tin Kirițescu, *op. cit.*, p. 417.

⁶ *Telegraful Român*, LXVII, nr. 27/7(20) martie 1919, p. 2; *Ibidem*, nr. 47/20 mai 1919, p. 2-3.

⁷ *Ibidem*; cf. V. Mărculeț, Al. Bucur, *Constituirea și funcționarea „Fondului jertfelor liniei demarcaționale” (1919), reflectată în presa românească din Transilvania*, în „Misiunea. Revista Centrului de Cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României «General Paul Teodorescu»”, V, 1 (5), 2018, p. 167-180.

⁸ *Ibidem*.

⁹ Serviciul Județean Sibiu al Arhivelor Naționale, Fond *Albina*, inventar 47, „Inventarul registrelor Banca Albina Sibiu, 1871-1951”, registrul nr. 21, f. 92.

institutul să primească administrarea fondului de ajutorare a jertfelor sălbăticilor ungurești săvârșite asupra populației românești dincolo de linia de demarcație și să încredințeze un funcționar, care să prezinte Comitetului Executiv în fiecare săptămână un tablou despre încasări¹⁰. Exprimându-și acordul cu privire la solicitarea femeilor din Sibiu și jur participanții la ședință puneau următoarea rezoluție: „Institutul primește administrarea fondului în sensul dispozițiilor fixate de comitetul femeilor române și încredințează cu purtarea socotelilor pe funcționarul Enea Hocman”¹¹.

De asemenea, în acțiunea de strângere a colectelor s-au implicat activ câteva ziare din Transilvania, unele cu circulație pe întreg teritoriul provinciei, altele cu circulație locală. Reținem dintre acestea „Telegraful Român”, „Patria”, „Renașterea Română”, „Unirea Poporului” din Blaj și „Oltul” din Făgăraș. De altfel, din paginile lor dispunem de cele mai consistente informații cu privire la evoluția Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale, la modul cum s-a constituit acesta, la valoarea donațiilor, la felul în care au fost folosite acestea și cine au fost beneficiarii lor.

Primul organism care a deschis seria contribuțiilor a fost Corpul Voluntarilor Ardeleni. Membrii săi au contribuit cu suma de 10.000 de coroane¹². În scurt timp, contribuțiile au început să curgă de pe întreg spațiul locuit de români, astfel că, în conformitate cu cifrele publicate în *Telegraful Român*, nr. 29, din 12/25 martie 1919, în numai câteva zile de la înființare se strânseseră în fond 34.362 de coroane¹³.

Inițiativa femeilor din Sibiu a generat o adevărată efervescență în întreg spațiul românesc. Au răspuns imediat apelului Reuniunii Femeilor Române din Sibiu alte reuniuni ale femeilor, simpli particulari, asociații profesionale, comunități locale, instituții ale administrației publice, instituții religioase, juridice, științifice și culturale, societăți comerciale și financiare atât din Transilvania, cât și din Vechiul Regat sau chiar din afara granițelor (Ungaria), dar și eșaloane ale armatei și jandarmeriei.

Parcursarea presei ne arată faptul că strângerea de fonduri pentru victimele atrocităților maghiare de dincolo de linia de demarcație nu s-au oprit la 1 mai 1919, așa cum fusese stabilit inițial, ci a continuat și după această dată. La 1 iulie 1919, moment de la care dispunem de ultimele informații transmise presei cu privire la situația donațiilor pentru Fondul Jertfelor Liniei Demarcaționale, suma acestora se ridică la 545.689 coroane și 5 filleri¹⁴. În total, până la această dată au fost strânse un număr de 329 de donații și colecte¹⁵.

După 1 iulie 1919 nu mai dispunem de informații provenite din presă cu privire la noi colecte pentru Fondul Jertfelor Liniei Demarcaționale, pe ansamblul lui. Nici documentele Băncii Albina, respectiv majoritatea registrelor pe anul 1919, solicitate Serviciului Județean Sibiu al Arhivelor Naționale, nu ne-au fost accesibile, ele neputând fi identificate. În consecință, ne-am văzut siliți să admitem ca sumă

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*, p. 3; *Telegraful Român*, LXVII, nr. 29/12(25) martie 1919, p. 3.

¹³ *Ibidem*; *Renașterea Română*, I, nr. 55/13(26) martie 1919, p. 2; *Patria*, I, nr. 33/25 martie 1919, p. 3.

¹⁴ *Telegraful Român*, LXVII, nr. 61/1 iulie 1919, p. 3.

¹⁵ V. Mărculeț, Al. Bucur, *Fondul Jertfelor Liniei Demarcaționale (1919)*, Mediaș, 2019, p. 56 (Fondul).

finală intrată în contul Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale cea de „peste 700.000 coroane”, avansată de Catinca Bârseanu și V. Bologa în „Raportul general pe anii 1917/18 și 1918/19” al Comitetului Executiv al Reuniunii Femeilor Române din Sibiu, publicat în 1919¹⁶.

Alături de bani, pentru Fondul Jertfelor Liniei de Demarcație s-au colectat și unele bunuri materiale și produse alimentare. Informația este transmisă de ziarul *Telegraful Român*, nr. 59, din 26 iunie 1919, care înregistrează faptul că locuitorii din satul Boian, județul Târnava Mică (azi, în județul Sibiu) au mai predat Comitetului Executiv „61 feldere de porumb și diverse albituri”¹⁷. Întrucât o ferdelă de porumb cântărește 13-14 kg putem estima că donația locuitorilor din Boian s-a ridicat la circa 800-850 kg.

Parcursarea informațiilor referitoare la evoluția Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale reliefează totodată, cu o singură excepție, slaba solidaritate inter-etnică existentă la nivelul comunităților locale. Acest lucru se reflectă în contribuția locuitorilor de alte etnii decât cea românească, din întreg spațiul românesc. Acesta se limitează doar la câteva donații, cu o valoare extrem de redusă: Reuniunea Femeilor Săsești („Ortsfrauenverein”) din Sibiu – 100 coroane¹⁸; Paul Klem (probabil sas sau evreu) din Cluj – 2.000 coroane¹⁹; Victor Gärtner și Demeter Gärtner (probabil sași sau evrei) din Bistrița – 100 și respectiv 200 coroane²⁰.

Donațiilor menționate, li se adaugă cele ale locuitorilor, de diferite etnii, care trăiau în orașul Făgăraș²¹. Asupra acestora ne vom opri în continuarea demersului nostru.

Contribuția locuitorilor orașului Făgăraș. Ziarul *Oltul*, nr. 46, de marți 24 iunie 1919, publica sub titlul „Colecta doamnei dr. Dănilă Vasu pentru jertfele liniei de demarcație” numele și contribuțiile locuitorilor orașului Făgăraș la Fondul Jertfelor Liniei Demarcaționale, cuprinse pe două liste: „Lista nr. 41” și „Lista nr. 40”²². Lista donatorilor și donațiilor acestora, așa cum apare ea în ziar, este următoarea: „Dr. Oct. Vasu Cor. 100, Dr. D. Vasu 100, D-na dr. D. Vasu 100, Mircea Balomiri 10, Nic. Stoica 10, Cornel Morariu 10, N.N 50, subl. Stupariu 20 lire, G. Urdea 10, Maior Bengescul 100, Dr. J. Motoc 76, Podoabă 20, Steinburg 50, J. János 30, J. János 10, F. János 10, Vorscheverein²³ 100, Rotschild 10, Rauscher 10, D. Thirfeld 5, Enkelhardt 4, H. Schul 100, Haupt 5, Thirfeld L. 5, J. Cacinca 10, Novak J. 50, Neuman L. 20, H. Herman 40, Wolf 40, J. Dejenar 10, F. Dr. Vasu 10, Ing. Comșia 150, Furnica²⁴ 50, C.I. Br. 20, Dr. Hariton Pralea 50, Eug. Podoabă 20, Alexandru Bellle 10, Dr. Victor Pralea 20, Dr. Socaciu 20, Dr. Crișan 20, Maj. Băncescu 50,

¹⁶ Catinca A. Bârseanu, V. Bologa, *Raport general pe anii 1917/18 și 1918/19*, în „Anuarul Reuniunii Femeilor Române din Sibiu pe anii 1917/19 și 1918/19”, Sibiu, 1919, p. 15; cf. Valeria Șoroștineanu, *Reuniunea Femeilor Române din Sibiu în anii Primului Război Mondial*, în „Astra Sebesiensis”, 2, 2016, p. 69.

¹⁷ *Telegraful Român*, LXVII, nr. 59/26 iunie 1919, p. 6.

¹⁸ *Ibidem*, nr. 33/3 aprilie 1919, p. 3.

¹⁹ *Ibidem*, nr. 44/10 mai 1919, p. 6.

²⁰ *Ibidem*, nr. 48/24 mai 1919, p. 7.

²¹ *Oltul*, I, nr. 46/24 iunie 1919, p. 4.

²² *Ibidem*.

²³ Institutul de credit (banca) al sașilor din Făgăraș.

²⁴ Institutul de credit al românilor din Făgăraș.

Maj. Tabelini 50, Loc. Dragoș Aurel 10, Cap. Dimboi Popovici 50, Subloc. Brius Gombos 10, Costi Toma 20, N.N. 10, Dr. Moise Grama 20, Subloc. Petru Craiovean 20, Dr. Ioan Giurca 20, Dr. Coculescu 10, Ioan Crisovan 10, Socol Paul 10, Loc. Cezar Georgiu 10, Meresan Olimpiu 10, Gheorghe Adam 10, N.N. 10, Corneliu Mereni 10, Meseșan Trăian 10, Leon Fetti 10, N.N. 10, Bologa 10, Eliza Rădulescu 30, Ana Crăciun 6, Lucreția Bârsan 10, Rozalia Furcă 10, Maria Vișea 6, Elena Pop 2, Otili Cicu 5, Dejenar 10, Matei Jiga 20²⁵.

O lună mai târziu, la 22 iulie 1919, în numărul 54, redacția ziarului Oltul venea cu următoarea rectificare: „În darea de seamă despre colecta întreprinsă pentru jertfele liniei de demarcație, publicată în numărul 46 al ziarului nostru, s-au strecurat două greșeli. Facem cuvenita rectificare constatând că d-na dr. Dănilă Vasu a colectat numai lista nrul. 40; iar d-l. Enkelhardt a dăruit 40 cor., nu 4 cor. cum s-a cules din greșeală”²⁶.

Parcurgerea listei și a rectificării ne permite constatarea că în Făgăraș au fost realizate un număr de 71 donații. În total s-au strâns 2.025 coroane și 20 lire. Echi-valând lira cu coroana putem admite o sumă totală de 2.045 coroane.

Românii au realizat 54 de donații din cele 71, adică aproximativ 76,06% din totalul acestora. Suma donațiilor făcute de ei s-a ridicat la 1.425 coroane, reprezentând circa 69,68% din cea totală.

Reprezentanții altor etnii, trăitoare în oraș – sași, maghiari, evrei, italieni –, au realizat un număr de 17 donații, respectiv circa 23,94% din total. Suma donată de aceștia a fost de 620 coroane, însemnând aproximativ 30,32% din totalul celei colectate la nivelul orașului.

Sașii au făcut un număr de opt donații, respectiv 11,27% din total. Donațiile etnicilor sași au însumat 395 coroane, adică circa 19,31% din suma totală.

Etnicii maghiari au făcut patru donații, adică aproximativ 5,63% din numărul total al acestora. Suma totală strânsă prin donațiile maghiare a fost de 100 coroane, adică aproximativ 4,89% din total.

Evreii au realizat patru donații, care au însemnat circa 5,63% din totalul acestora. Suma colectată prin donațiile etnicilor evrei a fost 75 coroane, respectiv aproximativ 3,68% din cea totală.

O donație, reprezentând circa 1,41% a fost făcută de un etnic italian. Suma donată de el a fost de 50 coroane, adică circa 2,44% din cea totală.

Nu excludem posibilitatea ca donațiile locuitorilor din Făgăraș, ca și suma totală a acestora, să fi fost mai mari decât cele înregistrate de ziarul Oltul. Temeiul afirmației noastre îl reprezintă consemnările din ziarul Telegraful Român din perioada martie-iunie 1919.

La 24 mai 1919, în numărul 48, ziarul Telegraful Român înregistra colecta de 1.356 coroane realizată de „d-na dr. D. Vasu”, precum și pe cea de 700 coroane a „d-nei Elena Jiga” din Făgăraș²⁷. Suma totală a celor două colecte se ridică la 2.056 coroane. Același ziar, Telegraful Român, în numărul 61 din 1 iulie 1919 înregistra donația de 320 coroane realizată de N.N. din Făgăraș²⁸.

²⁵ *Oltul*, I, nr. 46/24 iunie 1919, p. 4.

²⁶ *Ibidem*, nr. 54/22 iulie 1919, nr. 3.

²⁷ *Telegraful Român*, LXVII, nr. 48/24 mai 1919, p. 7.

²⁸ *Ibidem*, nr. 61/1 iulie 1919, p. 3.

Potrivit înregistrărilor din *Telegraful Român*, la 1 iulie 1919 suma donațiilor din Făgăraș se ridică la 2.386 coroane. Ea o depășea cu 341 coroane pe cea înregistrată de ziarul local *Oltul* la 24 iunie.

La 22 iunie 1919, ziarul *Renașterea Română*, în nr. 123, înregistrează „colecta Primăriei orașului Făgăraș”, însumând 1.647 coroane²⁹. Avem însă rezerve cu privire la atribuirea acestei colecte, deoarece în ziarul *Telegraful Român*, nr. 57 din 21 iunie 1919, ea apare ca fiind „colecta Primăriei orașului Sibiu”³⁰. Admițând, ipotetic, că ea a fost făcută de Primăria orașului Făgăraș, suma donațiilor făcute Fondului Jertfelor Liniei Demarcaționale de comunitatea locală ar ajunge la 4.033 coroane. Faptul că ea nu este înregistrată de ziarul *Oltul*, ar putea constitui un factor solid în susținerea opiniei că ea nu aparține primăriei din această localitate.

Considerații finale. Ziarul *Oltul*, nr. 46 din 24 iunie 1919, înregistrează un număr de 71 de donații făcute de locuitorii și instituții financiare ale orașului Făgăraș pentru Fondul Jertfelor Liniei Demarcaționale. Suma donată s-a ridicat la 2.045 de coroane.

Din cele 71 de donații, 54, însumând 1.425 coroane, au aparținut etnicilor români, iar 17 locuitorilor de alte etnii. Dintre ultimele, opt donații în valoare de 395 coroane au fost făcute de locuitori sași, patru donații, a căror sumă s-a ridicat la 100 coroane, au fost realizate de etnici maghiari, patru donații, de 75 coroane, au fost făcute de etnici evrei, iar o donație, de 50 coroane, de un locuitor de etnie italiană.

Este foarte posibil ca numărul și suma totală a donațiilor făcute de locuitorii orașului Făgăraș să fi fost mai mari. Ziarul *Telegraful Român* înregistrează între 24 mai și 1 iulie colecte ale locuitorilor din Făgăraș în sumă totală de 2.386 coroane.

Donația de 1.647 coroane, atribuită de ziarul *Renașterea Română* Primăriei orașului Făgăraș, rămâne discutabilă deoarece ziarul *Telegraful Român* o atribuie Primăriei orașului Sibiu.

Lista ilustrațiilor:

Fig. 1 – Listă cu colecte – *Oltul*, I, nr. 46/24 iunie 1919, p. 4.

Fig. 2 – „Rectificare” – *Oltul*, I, nr. 54/22 iulie 1919, p. 3.

²⁹ *Renașterea Română*, I, nr. 123/22 iunie 1919, p. 3.

³⁰ *Telegraful Român*, LXVII, nr. 57/21 iunie 1919, p. 6.

**Colecta Doamnei Dr.
Dănilă Vasu pentru
jertfele liniei de de-
marcație.**

Lista Nr. 41 și lista Nr. 40.

Dr. Oct. Vasu Cor. 100. Dr.
D. Vasu 100. D-na Dr. D. Vasu 100.
Mircea Balomiri 10. Nic. Stoica 10.
Cornel Morariu 10. N. N. 50. subl.
Stupariu 20. Iire. G. /Urdea 10.
Major Băncescu 100. Dr. J. Motoc
76. Podoabă 20. Steinburg 50. J.
Járos 30. J. Járos 10. F. Járos 10.
Voeseverein 100. Rotschüd 10.
Rauscher 10. D. Thirfield 5. Enkel-
hardt 4. H. Schul 100. Haupt 5.
Thirfield L. 50. J. Caciaca 10. No-
vak J. 50. Neuman L. 20. H. Her-
man 40. Wolf 40. J. Dejenar 10.
F. Dr. Vasu 10. Ing. Comșia 150.
Furnica 50. C. I. Er. 20. Dr. Harit-
ton Pralea 50. Eug. Podoabă 20.
Alexandru Belle 10. Dr. Victor Pra-
lea 20. Dr. Socaciu 20. Dr. Crișan
20. Maj. Băncescu 50. Maj. Tabel-
lini 50. Loc. Dregos Aurel 10. Cap.
Dianboi Popovici 50. Subloc. Brius
Gombos 10. Costi Toma 20. N. N.
10. Dr. Moise Grama 20. Subloc.
Petru Craiovan 20. Dr. Ioan Giurea
20. Dr. Coculescu 10. Ioan Crisovan
10. Socol. Paul 10. Loc. Cezar Ge-
orgiu 10. Meresaa Olimpiu 10. Ghe-
orghe Adam 10. N. N. 10. Corneliu
Mereani 10. Mesesan Traian 10.
Leon Fetti 10. N. N. 10. Bologa 10.
Eliza Rădulescu 30. Ana Crăciun 6.
Lecretia Bărsan 10. Rozalia Fr-ca
10. Maria Vișea 6. Elena Pop 2.
Otilia Cicu 5. Dejenar 10. Matei Ji-
ga 20.

Fig. 1

Rectificare

În darea de seamă despre co-
lecta întreprinsă pentru jertfele lini-
ei de demarcație, publicată în nu-
mărul 46 al ziarului nostru, s'au
strecurat două greșeli.

Făceau cuvenita rectificare con-
statând, că D-na Dr. Dănilă Vasu a
colectat numai lista Nrul. 40; iar
D-l Enkelhardt a dăruit 40 cor., nu
4 cor. cum s'a cules din greșală.

Fig. 2